

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 12 Eylül 2019
Sayı : 15310

18661

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Onursal ADIGÜZEL

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

İnsan Hakları hukuku alanının önde gelen isimlerinden Prof. Dr. Yaman Akdeniz'in geçtiğimiz günlerde kamuoyu ile paylaştığı bilgiye göre; 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un kimi maddelerine ilişkin olarak Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) başvurusu üzerine verilen iptal kararının ihtiva ettiği hükümler Anayasa Mahkemesi kararına (2014/87 Esas, 2015/112 Karar sayılı, 08.12.2015 tarihli iptal kararı; R.G. 28.01.2016, s. 29607) rağmen Mevzuat Bilgi Sistemi'nden silinmemiştir.

CHP'nin yaptığı iptal başvurusunda 5651 sayılı kanunun 4/3, 5/5 ve 6/1. maddelerinin iptalini isterken gerekçesinde "iptali istenilen hükümlerin, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın, tüm internet kullanıcılarının iletişim verilerinin, herhangi bir hukuki sınırlama veya engelleme olmadan toplamasını mümkün hale getirmek için düzenlendiği, tüm bu süreç boyunca kısıtlamanın muhatabı olan kişilerin hiçbir şekilde bilgi akışından haberinin olmayacağı, idarenin tamamen keyfi olarak verdiği bu karar nedeniyle zarar görecektir kişinin itiraz etmesinin mümkün olmadığı gibi yer ve erişim sağlayıcısının da bu karara itiraz etmekte bir menfaatinin bulunmadığı, özel hayata müdahaleye sebep olacak bu uygulamanın hak arama hürriyetini ortadan kaldırmasının ötesinde, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 13. maddesinde öngörülen etkili başvuru yolunu kullanılamaz hale getirdiği, iptali istenilen kuralların Anayasa'nın 'Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir.' kuralına çok açık bir biçimde aykırılık teşkil ettiğini, öte yandan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) tarafından içerik sağlayıcısından talep edilecek olan bilgilerin mahiyetinin belirsiz olmasının yanı sıra, talep yönteminin de net ve sarıh olmadığı, bilginin hassas bilgi, şahsi bilgi, gizli bilgi, ticari sır gibi çeşitli türlerinin bulunduğu, bu tür bilgilerin hangisinin hangi yöntemlerle talep edileceğinin kişisel hakların, mahremiyetin ve özel hayatın gizliliğinin korunması için elzem olduğu, iptali istenilen hükümlerde Başkanlıkça bildirilen tedbirleri almakla yükümlü olduğu öngörülse de bu tedbirlerin ne olduğunun açıklanmadığı, dolayısı ile belirsiz olduğu, Anayasa'nın 13. maddesine göre, temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği, oysa iptali istenilen kurallarda içerik, yer ve erişim sağlayıcılar tarafından, talebi halinde Başkanlığa teslim edilecek kişisel bilgilere Başkanlığın erişimini sınırlandıracak herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği, temel bir hakka müdahale niteliğindeki bir işlemin objektif olarak amaçlanan kamu yararıyla gerçekleştirilmeye elverişli ve bu amaç doğrultusunda zorunlu olmasının gerektiği, iptali

istenilen hükümler uyarınca içerik, yer ve erişim sağlayıcıları TİB'in talep ettiği özel hayata ilişkin bütün bilgiler de dahil olmak üzere her türlü bilgiyi Başkanlığa teslim etmek zorunda olduklarından hak arama hürriyetinin ortadan kaldırıldığı, bu anayasal hakkı ihlal edilenlerin hangi kanun yollarını kullanarak, hangi mercilere başvuracağı ve sürelerinin gösterilmediği belirtilerek kuralların, Anayasa'nın 2., 13., 20., 36. ve 40. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür."

Anayasa Mahkemesi ilgili başvuruyu Anayasa'ya aykırı görerek iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi, söz konusu iptal hükümlerinin Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesi uyarınca kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi'nin 2014/87 Esas, 2015/112 Karar sayılı, 08.12.2015 tarihli iptal kararı; 28.01.2016 tarih ve 29607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Bu kapsamda 6518 sayılı Kanun'la 5651 sayılı Kanun'a eklenen 4/3, 5/5 ve 6/1-d maddelerinin iptaline ilişkin hükümler ise **28.01.2017 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir**. İptal hükümlerinin yürürlüğe girmesinin üzerinden **iki buçuk yıldan fazla zaman** geçmesine rağmen karar yerine getirilmemiştir.

Ancak Anayasamızın bu amir hükmüne rağmen Prof. Dr. Akdeniz'in CİMER başvurusu neticesinde, iptal kararlarının bir kısım hükümlerinin Mevzuat Bilgi Sistemi'ne işlenmediği görülmüştür.

Prof. Dr. Yaman Akdeniz tarafından Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na (CİMER) yapılan bilgi edinme başvurusuna gelen yanıtta *"Bahse konu Anayasa Mahkemesi Kararının bir kısım hükümleri; Mevzuat Bilgi Sistemine işlenmiş olup, bir kısım hükümleri de sehven işlenmemiş olduğu başvurunuz neticesinde yapılan incelemede tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, gerekli düzeltme yapılmış olup, kalan hükümler de Sisteme işlenmiştir"* denilmiştir. Ancak Mevzuat Daire Başkanlığı'nca verilen bu yanıt kamuoyunda Mevzuat Bilgi Sistemi'nden silinmeyen hükümlerin bugüne dek uygulanmaya devam ettiği yönünde ciddi bir şüphe ve endişe yaratmıştır.

Bu doğrultuda;

1. Anayasa Mahkemesi'ne yapılan CHP başvurusu üzerine iptal edilen hükümler, Mevzuat Bilgi Sistemi'nden zamanında silinmemesi sebebiyle BTK ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar tarafından dayanak görülerek kullanılmış mıdır? Kullanılıp kullanılmadığının tespitine yönelik bir çalışma yapılması ve kullanıldı ise hukuka aykırı olarak elde edilen verilerin yok edilmesi ve ortaya çıkan maddi ve manevi zararların tespiti ve tazminine yönelik bir adım atılması düşünülmekte midir?
2. İptal edilen; ama MBS'ye 2015'den bu yana işlenmemiş olan hükümlere istinaden, kullanıcıların kişisel verileri; içerik, yer ve erişim sağlayıcıları tarafından BTK'ya aktarılmış mıdır?
3. İptal edilen ilgili hükümlerin MBS'den silinmemesinin ve dolayısıyla MBS'nin güvenilirliğini sarsan, MBS'nin işleyişine ilişkin şüphe ve şaibeye sebep olan sorumlular hakkında idari işlem başlatılmış mıdır?
4. İptal edilen ilgili hükümlerin Mevzuat Bilgi Sistemi'nden silinmemesine benzer şekilde sehven ya da başka gerekçe ile MBS'de güncellenmeyen başka hükümlerin olup olmadığının tespitine yönelik herhangi bir çalışma başlatılmış mıdır?